

Quantes escoles ensenyaran en valencià?

Adolf BELTRAN

La Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià, promulgada per les Corts Valencianes el 18 de novembre de 1983, va obrir un horitzó insuficient, però aprofitable, per avançar en la recuperació de la llengua com a vehicle de comunicació social i d'aprenentatge a l'escola. L'ensenyament del valencià, com una assignatura més dins el programa escolar, s'ha generalitzat bastant, però la possibilitat de realitzar l'ensenyament de totes les matèries en valencià és encara complicada. Als centres educatius de titularitat pública i a les comarques catalanoparlants resulta especialment necessària la implantació del valencià com a llengua d'ensenyament. Una implantació que compta amb una llarga tradició de lluites, reivindicacions i conflictes a càrrec dels professionals més combatius.

La creació d'una xarxa de coordinadors per part de la Conselleria, la massiva participació de professors als cursos de reciclatge

La implantació del valencià com a llengua d'ensenyament és necessària

Serà possible algun dia la generalització de l'ensenyament en valencià?

dar, i els buits polítics, a l'hora de la veritat, són significatius. De les dificultats i deficiències que es presenten a tots els nivells per a l'ensenyament en valencià a l'EGB, aquells qui més en poden parlar són els qui el posen en pràctica. Tres centres de l'ensenyament públic al País Valencià, que ho estan fent, treballen avui conjuntament sobre aquest tema.

Es tracta de l'Escola Pública d'Almoines (la Safor), el Col·legi Lluís Vives d'Ontinyent (la Vall d'Albaida) i el Col·legi Llopis Marí de Cullera (la Ribera Baixa). Tots tres, junt amb l'escola pública de Xella, situada a la comarca castellanoparlant de la Canal de Navarrés, han rebut ajudes de la Diputació i de l'ICE, a canvi d'uns determinats treballs pedagògics (material didàctic, investigació pedagògica, etcètera), per ser els únics centres que han sol·licitat i que practiquen l'ensenyament en valencià d'acord amb tots els requisits legals. La més antiga en aquesta pràctica és l'escola d'Almoines, que ensenya en valencià des de fa set anys. El col·legi Llopis Marí de Cullera, per la seua banda, fa cinc cursos que va iniciar l'experiència.

La renovació comença per ensenyar en valencià

En un dels seus documents de treball, aquestes tres escoles fan una declaració teòrica molt definitiva: «Cada vegada se senten més, a nivell d'estat, a

de l'Institut de Ciències de l'Educació (ICE), la titulació del qual és necessària per a poder impartir classes, i la celebració de simposis didàctics on abordar diversos temes relacionats amb l'escola, cobreixen aspectes elementals de la infraestructura necessària per a fer possible la normalització lingüística a l'EGB.

Molts altres aspectes, però, queden sense abor-

 INSTITUT DE PEDAGOGIA
 I INVESTIGACIÓ TEATRAL.

**INSTITUT DE TEATRE: O. M. TEATRE
EN EL SEU TERCER ANY DE FORMACIÓ ACTORAL:**

Convoca inscripcions per a l'any 1984/85:

Inscripció i informació

Samaniego, 9, 3a. VALENCIA-3

Tel. 332 23 64

Horari: Juny i setembre, de 12 h. a 13.30 h. i de 18 h. a 21 h.

Tres horaris de classes: Matins, vesprades i nits

nivell de País Valencià, expressions com *renovació pedagògica*, *educació compensatòria*, i també allò de la *normalització lingüística*. Nosaltres pensem que tota *renovació pedagògica*, tota transformació de l'escola, passa per un ensenyament en valencià i a l'inrevés; no té sentit fer un ensenyament en valencià si tot l'esforç se centra sols en el canvi de llengua. Renovar pedagògicament les nostres escoles comença per fer l'escola en valencià.

Qualsevol separació d'aquests conceptes és voler obviar la qüestió fonamental.»

Els aspectes legals en els quals recolza l'ensenyament en valencià vénen definits per la Llei d'Ús i Ensenyament, a partir de l'afirmació que el valencià és «llengua pròpia de la Comunitat Valenciana».

La llei declara obligatòria la incorporació del valencià a l'ensenyament i garanteix que «qualsevol que haja estat la llengua habitual en iniciar els estudis, els alumnes han d'estar capacitats per a utilitzar, oralment i per escrit, el valencià en igualtat de condicions amb el castellà». Ara bé, per a fer efectiu aquest precepte, les precaucions de la llei són decebedorament evidents. «Hom procurarà, en la mesura de les possibilitats organitzatives del centre, que tots els escolars reben els primers ensenyaments en llur llengua habitual, valencià o castellà.»

Cal una política per a fer realitat la llei

El document elaborat per les tres escoles conclou: «L'ensenyament s'ha de fer en la llengua habitual. Això és clar. El problema

ve a l'hora de posar en la pràctica aquest principi. La majoria de les escoles compten amb mestres amb un baix coneixement de la nostra llengua, quan no amb persones directament oposades. Cal, doncs, una política clara que tendesca a solucionar aquests problemes, per tal de fer realitat l'esperit i la lletra de la llei.»

I aquesta política necessària és responsabilitat d'una Conselleria de Cultura que al seu programa d'actuació planteja, pel que fa a l'EGB, les coses en aquests termes: «El pro-

hauran de rebre el vist-i-plau del coordinador per a l'ensenyament del valencià i de l'inspector».

En poques paraules, la Conselleria és partidària de començar per on més fàcil resulta i, en tot cas, la iniciativa correrà a càrrec dels centres, és a dir, dels pares i professors més conscienciats que estiguen disposats a enfrontar-se a qualsevol possible problema amb els altres pares i professors. Com que la Llei només diu que «hom procurarà...», la Generalitat cedeix el tema a la iniciativa de base. Amb la qual cosa queda al desco-

En algunes escoles valencianes els xiquets aprenen en la seua llengua

cés d'escolarització en valencià serà gradual i progressiu, tot possibilitant la seua implantació a partir de les comarques i localitats en què l'ús social del valencià presente un major nivell. Els projectes educatius dels centres, pel que fa a l'escolarització en valencià, s'adequaran tant a les característiques de l'alumnat com a les possibilitats organitzatives de la plantilla del professorat. Les diferents modalitats i estructures dels programes d'escolarització en valencià, que seran elaborades pels centres respectius,

bert una de les principals deficiències de la Llei i es fa evident la limitació política del govern valencià en la matèria.

Cap a un moviment generalitzat

De fet, la Conselleria ha prestat suport o ha afavorit el moviment i les reunions d'escoles en algunes comarques en les quals hi ha ara moltes possibilitats que el curs vinent s'iniciï l'escolarització en valencià. Escoles de Benimodo, l'Alcúdia, Alginet, Carlet, la Pobla Llarga, Benifaïó i Riola, a la co-

marca de la Ribera; d'Oliiva i Xeraco, a la Safor; d'Albaida, a la Vall d'Albaida; de diversos pobles de la Marina Alta; i d'Alcoi, entre altres, podrien decidir-se a donar el pas o l'han donat ja. La pregunta inquietant i aparentment irresoluble continua sent com podrà algun dia ser possible una generalització de l'ensenyament en valencià a les comarques on el problema lingüístic apareix més deteriorat (que solen coincidir amb les grans concentracions urbanes).

Per a les tres escoles que ara ja practiquen l'ensenyament en valencià hi ha una necessitat urgent: no sentir-se excepcionals, ni experimentals, sinó formant part d'un moviment ampli i generalitzat, per a la qual cosa és necessari material didàctic adequat (hi ha treballs fets en matemàtiques i altres especialitats que no es publiquen i que són molt interessants) i una política afavoridora de la mentalitat dels pares i la societat. Les escoles d'Almoines, Cullera i Ontinyent destaquen quatre punts per a aquesta política: una normativa que regule l'ensenyament en valencià a les zones valencianoparlants d'una manera tan clara i tan rotunda com es regula el castellà a la resta de zones del País Valencià, potenciació dels mitjans de comunicació en valencià, promoció del llibre, el text escolar i el material pedagògic en valencià, i garantia de l'ús oficial de la llengua als àmbits administratiu i judicial.

Evidentment, hi ha més aspectes que una política normalitzadora hauria de preveure, però estan, ara i ací, quasi tan verds com els que aquestes escoles capdavanteres troben imprescindibles.